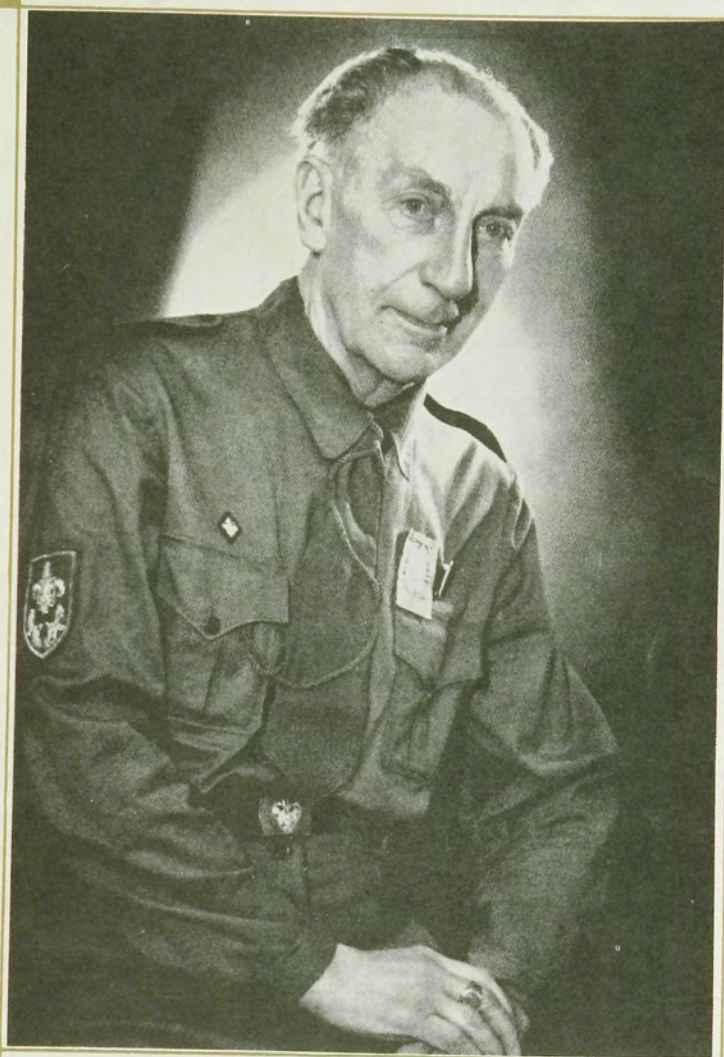

БЕРЕЗЕНЬ 1978 MARCH

ЮНАК

ЮНАКИ! — ЮНАЧКИ!

Маєте нагоду до **ПЛАСТОВОГО ЗАРОБІТКУ**
Потребуєте фондів на добру справу?
Хочете купити таборовий виряд?
Хочете придбати книжки до пл. бібліотеки?

Можете це здійснити **продаванням:**

1. **РИСУНКІВ** із нияної доби
"Во врем'я оно" (розмір 11×14 інчів)
2. **Українських перстенів** з пл. лілейкою, тризубом, написами "ГОТУЙСЬ", СКОБ.

По ближчі інформації пишть:

O. KRAUS
2295 Portland Avenue,
Rochester, New York, 14617, U.S.A.

Згадайте, що читали це в "Юнану".

КУПУЙТЕ В НАС

ЯГІЛКИ

Олександра Барияка, Львів, 1932;
ціна книжечки: \$2.50. Адреса:
Plast Publishing, 2150 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1M8 Canada.

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ**
та
- **приймає ОЩАДНОСТІ.**
- Пластова Кредитівка міститься
у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

Пластунки і Пластунки в Торонті!

**СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

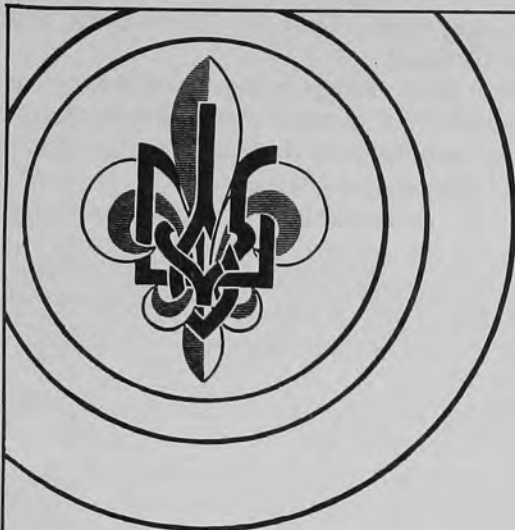
Від 1 січня 1978 р. річна передплата "Юнака" ноштує: США і Канада — \$10.00;
Австралія — рівновартість 10.00 амер. дол.; Австрія — 100 шилінгів; Аргентина
— 10.00 пезів; Німеччина — 15.00 нім. марок; Франція — 15.00 франц. франків;
Італія — 2,000 лірів, Велика Британія — 2.00 фунти
Ціна одного числа \$1.00.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ. YUNAK MAGAZINE. 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont

"Юнан" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

Редагує колегія.

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:

пл. юн. Андрій Винницький.

пл. сен. Тоня Горохович.

ст. пл. Олесь Кузишин

гетьм. вірл. Ксеня Оdejинська.

пл. юн. Всеволод Онишкевич

ст. пл. Юрій Павлічко.

пл. сен. Олександра Юзенів.

ЗМІСТ

- 2 Як святкувати 60-річчя Антів 22 Січня 1918 і 1919 років? Подруга Гребля
- 3 Культ Тараса Шевченка. Прометей (вірш) **
О. Маруніч
- 4 Співаємо до слів Тараса Шевченка — Сирота Н. А. Маркевич
- 5 Десять років **
- 6 Роман Шухевич і його родина О. Кузьмович
- 7 Цінава виставка в Українському музеї **
- 8 Млоде перо: Щаслива зустріч Люба Лотиш
- 9 Успіхи наших друзів: Пластунка — королева фестивалю Г. Богданович
- 10 Що читати? "Морітурі" — драматична повість І. Багряного Р. Ващун
- 11 Пластові табори в скелястих горах Канади Д-р Я. Росляк
- 13 Загальні відомості про Алберту В. Нунда
- 16 Гори Д-р Л. Байрак
- 18 Пластові Орликіяди А. Пілецька
- 20 Подарунки Розбанич
- 21 Лісова Школа 1977 Ст. пл. скоб. А. Мончан
- 22 Кутон філіятелиста: Українська ікона на різдвяній марці Австрії **
- 23 Молоді індійки танцюють українського козака в... Африці О. Кузьмович
- 24 Юнаки з Едмонтону на пресфонд "Юнака" **
- 25 Наша перша "Орликіяда" М. Балтарович
- 26-28 Замість квітів на могили, Оголошення, Датки на пресфонд

● На обиладинці: Основоположник Пласту проф. д-р Олександр Тисовський-Дрот.

● Ілюстратори цього числа: Пл. сен. Володимир Пилишенко, Марія Шкурна

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЮНАК

БЕРЕЗЕНЬ 1978 Ч. 3 (174) РІК XVI

Інтернаціональне стандартно-серійне число,

0044-1384

ГУТІРКА В ЮНИМИ ДРУЗЬЯМИ

ЯК СВЯТКУВАТИ 60-РІЧЧЯ АКТИВ 22 СІЧНЯ 1918 І 1919 РОКІВ

Коли відкільсь взялася міць шалена,
Як буря все живе схопила, прийняла.

О. Олесь

Дорогі Подруги і Друзі!

Рядками з відомої поезії О. Олесь "Яка краса: відродження країни!" я зустріла моїх юних Друзів на наших чергових "літературних" сходинах. Часто так бавимось, щоб відгадувати назву поезії та її автора.

Таня відразу назвала автора та вірша і, не зупиняючись, почала нашу гутірку:

— Я знаю, подруго, що ми будемо робити в дорозі до Едмонтону на МПЗ-78. Організуємо групу, що поїде поїздом, не літаком. Під час їзди поїздом можна багато всього підготувати. Будемо змагатися, виучувати мелодії і слова стрілецьких пісень із книжки Купчинського. Коли б тільки "роздобути" співака-диригента, щоб умів читати ноти і нас тримати в дисципліні. Пісні — це одне. А друге — це буде конкурс "До висот!" з історії 20-их років. Вчителі нам дадуть матеріяли, а друзі-зв'язкові з нами цей конкурс проведуть. Правда, що це можливе?

— Чекай! чекай! — перервав Роман. — Не плянуй багато на їзду в поїзді. Думаєш тільки про тих, що їхатимуть на МПЗ і то поїздом! Треба думати, що робитимемо до кінця цього року. Я думаю, що в "Юнаку" буде проголошений конкурс на "молоде перо" — поезії, оповідання, нариси. О! майже певне, що таке буде! І я переконаний, що виграє Австралія! А може? Може і в США, в Канаді є поети та письменники серед нас?!..

— Не забувайте, — почав розважно Марко, що нам на МПЗ у Едмонтоні треба з якоюсь програмою виступити перед громадянством. Наші провідники вже щось придумали. Але — всі ми знаємо, як громадянство чекає найбільше від нас одного — української мови! Чи могли б ми, хоч ті старші юнаки й юначки подбати про це? Думаю, що така наша дбайливість про мову була б добрим пунктом в програмі святкування роковин державності.

— Марку, ти знаменито радиш! — вигукнули нараз Таня, Роман і Христя! Але нас розділять. Як нас буде розмовляти всього кілька,

то це не буде навіть помітне. Як зробити, щоб нас було більше?

— Як? Вже тепер вести пропаганду поміж юнацтвом. Я думаю — розважав Марко, — що нас знайдеться більше. Треба тільки взяти собі справу до серця.

— Наша подруга зв'язкова казала, — ми будемо мати на зустрічі з громадянством ватри. Щось у програмі тієї ватри повинно бути! Будемо певне вчитися різних поезій про 22 Січня. Не відмовляйтеся вивчати вірші, — захочувала Таня.

— Дайте й мені сказати своє, — домагався Андрій. Попереднім разом говорили ми про розмови з вояками з першої світової війни. Чи ви вже знаєте таких? Я вже маю січового стрільця. Це мій дідусь. Я запишу його спомини. Знаєте, дідусь мені сказав, що в УСС-ах були пластові юнаки, що про це є матеріяли, було навіть в "Юнаку" колись про пластунів-вояків. Що ви думаєте, якби так пошукати за ними? Можна написати до "Юнака" чи газет, що ми їх шукаємо. Так радив дідусь.

Мої Юні Друзі не дали мені цим разом подати якісь проекти від себе. Вони проектували ще проголосити конкурс на есей про Українську Центральну Раду, про Крути, і події з історії 1920-их років, конкурс зібрання матеріялів про творців 22 Січня, споминів живучих учасників визвольної боротьби, плянували музично-літературний вечір у станиці десь на осінь, писання до хроніки "Юнака" про всі ці акції. Була мова й про теренову гру під час МПЗ-78, про прогулянки восени з історичними теренівками. Я тільки пригадала, що треба підтримати акції Міжкрайового Листовного Клубу УСПластунства та Пластового Філателістичного Бюра, яке плянує видати нові марки, конверти і карнети МПЗ-78.

Ми розходилися, як звичайно, збагачені помислами у плянах праці, об'єднані прагненням успішно виконати їх в житті. Чого собі й Вам, Друзі, сердечно бажаю.

Скоб! Подруга Гребля

КУЛЬТ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Тарас Шевченко — це справді виняткова для всіх українців постать, яку звеличують і шанують всюди там, де живуть українці в Україні і поза Україною.

Шевченківський концерт 1976 р. у Перемишлі, що тепер належить до Польщі. На знімку дівочий хор у вишиваних блузках, а на стіні знаменний напис:

“Обніміться, брати мої, молю Вас, благодаю...”.

Чужинці, які щораз більше знають про цей культ Великого Кобзаря серед українців хоча б тому, що тепер уже по цілому світі стоять йому пам'ятники, не можуть часто зрозуміти, чому ми так почитаємо поета. Та ж геніяльних поетів було багато в історії цілого людства, а все ж ніколи не віддають їм стільки пошани і любови, як ми, українці, Тарасові Шевченкові.

Але тайна в тому, що ми не відзначаємо у Шевченкові лише поета, а головне того, хто збудив національну свідомість, хто своїми патріотичними віршами говорив про національну революцію і про здобуття самостійної, незалежної держави. Палкими словами Він вимагав для українського народу “праведного закону Вашингтона” і вірив, що ми його таки колись діждемося. Тарас Шевченко із справді пророчим відчуттям розумів усі хибі українців і закликав до загальнолюдських почувань, взаємної любови, помочі ближньому і волі для всіх.

Ось тому ми, українці, без різниці місця прожитку чи походження так плакаємо культ Тараса Шевченка і захоплюємося не лише красою його віршів, але також їхнім зрозумілим і ясным змістом. Справді немає, здається, української громади чи скупчення українців, де б не відбувалися в місяці березні кожного року святкування в честь Великого Кобзаря. Відзначають Його також українські пластуни по цілому світі разом зі своєю громадою або таки на пластових сходинах.

У минулому не раз відбувалися з цієї на-

годи конкурси деклямацій творів Шевченка, конкурси вивчення пісень до Його слів або писання есеїв про Його життя. В останніх роках однак не дуже про це знаємо. Може, наші читачі напишуть нам цим разом, як вони відзначили в цьому році Шевченкові Роковини?

Ольга Маруніч

ПРОМЕТЕЙ

Не малюйте Шевченка плебеем,
У кріпацькій пошарпаній свиті —
Я в нім бачу лице Прометея,
У одежі із сонця відлитій.

Лиш володаря дум України,
Що піднісся на грані столітні,
Щоб сіяти правду невинно,
Щоб вогнем у віках пломеніти!

Не малюйте Шевченка солдатом,
Не малюйте, на зло клятій долі:
Мій Шевченко завжди був крилатим,
Мій Шевченко завжди був на волі!

Не малюйте поета в печалі,
Бо він — світоч і щастя народу.
Став пісок золотим в Кос-Аралі,
Де ступав він у роки негоди.

Вороги почорніли від гніву,
Як побачили правду безкраю:
Всенародній Сіяч оре ниву
Для свободи й добра урожаю...

І тепер наш Тарас — в кожній хаті,
З нами словом живим розмовляє.
Є в Шевченка народження дата,
Дати смерти в Шевченка — немає!

СПІВАЄМО ДО СЛІВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

СИРОТА

Музика: Н.А. МАРКЕВИЧА

ANDANTE SOSTENUTO

НА - ЩО МЕ - НІ ЧОР - НІ БРЮ - ВИ НА - ЩО КА - РІ О - ЧІ,
НА - ЩО ЛІ - ТА МО - ЛО - ДІ - Ї ВЕ - СЕ - ЛІ ДІ - ВО - ЧІ ?
ЛІ - ТА МО - І МО - ЛО - ДІ - Ї МАР - НО ПРО - ПА - ДА - ЮТЬ, О - ЧІ ПЛА - ЧУТЬ,
ЧОР - НІ БРЮ - ВИ ОД ВІ - ТРУ ЛИ - НЯ - ЮТЬ, СЕР - ЦЕ ВЯ - НЕ,
НУ - ДИТЬ СВІ - ТОМ ЯК ПТАШ - КА БЕЗ ВО - ЛІ.

Нащо мені чорні брови,
Нащо карі очі,
Нащо літа молодії,
Веселі, дівочі?

Літа мої молодії
Марно пропадають,
Очі плачуть, чорні брови
Од вітру линяють;

Серце в'яне, нудить світом,
Як пташка без волі —
Нащо ж мені краса моя,
Коли нема долі?

Переписано з обрізкою з "Музина до "Кобзаря" —
видавництво "Сурма", Нью-Йорк 1954.

ПОЕТ-ЖИД ПРО Т. ШЕВЧЕНКА

Не тільки ми — українці величаємо свого Пророка Тараса Шевченка, але й жиди також його шанують та величають. Іцик Фефер (Ісаак Соломонович, 1900 — 1952) народився в містечку Шполі на Київщині. Писав по-жидівськи (їдиш) і є одним з видатніших жидівських поетів...

Іцик Фефер

ТАРАСОВА ПІСНЯ
(вільний переклад)

Ненависти й любови
Училися ми у тих,
Хто нам засіяв зорі
Серед густої тьми.

В моїм містечку Шполі,
В тяжкий для мене час,
Не раз приносив втіху
Мені тоді Тарас.

Коли ж неправду бачив,
Робився я сам не свій
І шепотів, мов клятву,
Вірш гнівний Твій:

Великій правді пісню,
Народний гімн,
Його ти не підміниш
Нічим другим.

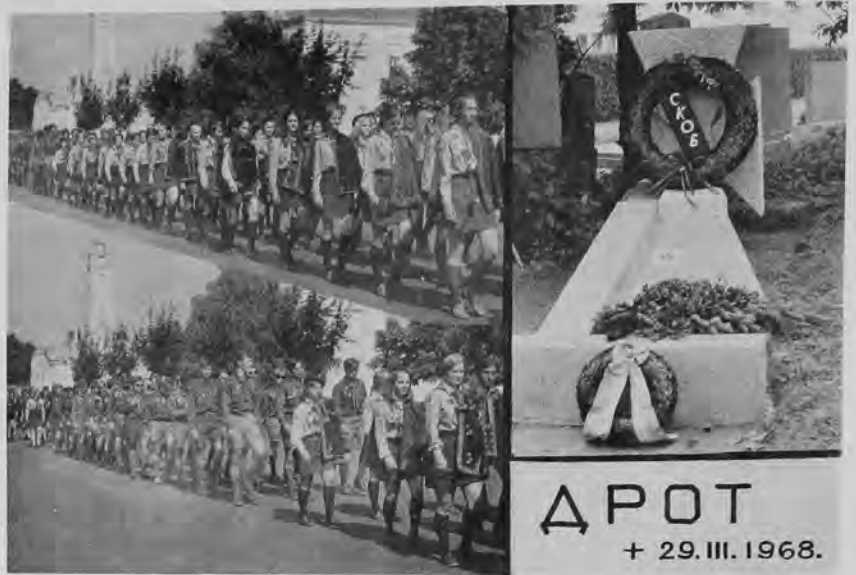
Тебе ношу, Тарасе,
Як світло у пільмі,
Твої слова, як сонце,
Дають тепло мені.

Переклав: Й. Кушелів

Десять років

“Трагічно смерть стрічати
на життя порозі,
Тим часом смерть з життям
обнялась вже у глумі”.

Із збірки “Сонце й грати”
Володимира Янева

29-го березня 1978 року минає рівно десять років, як у Відні, столиці Австрії, відійшов на “Вічну Ватру” засновник Українського Пласту проф. д-р Олександр Тисовський, знаний усім пластунам як ДРОТ.

Десять років — це довгий шмат часу, особливо для молоді, і сьогодні вже немає серед нашого юнацтва і новацтва тих, що пам’ятають цей сумний для всіх пластунів день, коли вістка про смерть нашого духовного батька блискавкою розійшлася по всіх пластових осередках та по всіх континентах, де живуть пластуни. Але всім сеніорам та старшому пластуству, з яких багато було саме в тому часі в юнацтві, виразно пригадується ця дата, спільні Богослужби та жалобні апелі по всіх пластових станицях і осередках. І перед очима нас усіх стояла постать ДРОТА — того, що йому ми завдячуємо постання і розвиток Українського Пласту, а з тим і наші найкращі молодечі переживання.

У п’ятницю 5-го квітня 1968 року, рівно тиждень після смерті д-ра О. Тисовського, відбувся Його похорон у Відні з участю голів Головної Пластової Ради та Головної Пластової Булави, які приїхали із США, і численних пластунок і пластунів Німеччини, що прибули під проводом тодішнього голови Крайової Пластової Старшини, сл. п. сен. о. М. Коржана. Прибув також зі США представник куреня УПС ім. С. Тисовського, якого членом був Дрот, як теж багато старших пластунок і пластунів, що в тому часі перебували на студіях в Європі. Була й заступлена численно українська громада Відня.

Д-р О. Тисовський спочив на Головному Цвинтарі в Відні, а на Його могилі виставлено

заходами Головної Пластової Булави пам’ятник проекту молодого архітекта пл. сен. Ю. Савицького, який посвячено рік пізніше при великому здвизі пластового юнацтва зі США, що перебувало тоді в Європі на спільній мандрівці п. н. “Летом Скоба”. Враження з цих переживань описували юнаки і юначки на сторінках “Юнака” в 1969 році, і вони напевно залишилися у їхній пам’яті на довго.

Пластуństwo США і Канади мало нагоду зустрічати і бачити д-ра О. Тисовського на Ювілейній Пластовій Зустрічі на “Пластовій Січі” біля Торонта в 1957 році. Під час свого перебування на американському континенті ДРОТ відвідав багато пластових станиць, усюди зустрічався з пластовою молоддю і був захоплений тим, що бачив і переживав. Це ж були видні успіхи його трудолюбного і посвяченого Пластові життя.

Проф. д-р О. Тисовський народився у Львові 1886 року, і закінчивши з успіхом середню школу, добув докторський ступінь на Львівському університеті в ділянці зоології. Від 1911 року почав працювати вчителем середньої хлоп’ячої школи. З покликання вчитель-виховник почав він вчасно виступати проти старих, застарілих метод формалістичного виховання, проти перебільшеної дисципліни і нездорового суворого відношення вчителів до учнів. Студіюючи виховні проблеми, він запізнався також і з методою англійського скавтіngu. Це і дало йому підставу для створення Українського Пласту, якому він однак дав куди ширшу основу, пояснюючи, що це організація молоді “для всестороннього патріотичного самовиховання”. Він придумує назву для цієї новоствореної організації, а згодом укладає пластовий закон,

присягу, гімн, привіт і пише підручник "Життя в Пласті", в якому з'ясовує цілу пластову методику та засоби, якими Пласт має діяти. За ініціативою ДРОТА постають пластові частини в українських середніх школах, якими він як учитель постійно опікується.

Д-р О. Тисовський залишається вчителем і педагогом аж до Другої Світової Війни, а після її закінчення працює ще у Зоологічному Інституті у Відні, де вже проживає до закінчення на 82-му році свого життя.

Але хоч в останніх роках життя у слабкому здоров'ї та в нелегких обставинах, ДРОТ увесь час живо цікавиться розвитком Пласту на нових місцях поселення і веде широке листування з пластунами, а найближчих у Німеччині також відвідує постійно в часі літніх таборів. Усіх, що знали його чи пізнали в тих останніх роках життя, вражала його оптимістична постава до життя, його духовна рівновага, любов до природи і до найкращого її твору — кожної живої істоти. У його житті не було різниці між словами і ділами — це був приклад справжнього пластування. Ми, ті щасливі, що мали нагоду ще бачити ДРОТА, говорити з ним чи листуватися, добре це знали, але Вам, Дорогі Молоді Друзі, можемо лише намагатися у цю десятю річницю відходу нашого Основоположника передати якнайбільше того, що він дав кожному з нас.

**

З останнього листа Дрота до всіх пластунів

...Я бажав би, щоб Ви усвідомили собі, що від Вас, від Пласту виходить дивне проміння, яке в кожній морально здоровій молодечій душі вміє вигріти охоту, захоплення **співдіяти з Вами, Друзями Пластунами**, щоб спільно працювали до **добра і радості** з нього.

...Перезрілий вік давно вже не дозволяє мені спільно з Вами поборювати Ваші романтичні труди і пригоди...

...І багато чого іншого — незмога. А проте, вільно мені думками, духом, упертістю волі вважати себе Вашим представником, **змагуном Пластової Ідеї**, якої Ви, Друзі, є живою дійсністю...

Лист писаний у Відні 10 січня 1968 року.

**

Увага. Читачі! Якщо хочете перечитати цілого листа, знайдете його у "Юнаку" за квітень 1968 року ч. 4 (58). Більше про життя д-ра О. Тисовського можна знайти у книжечці пл. сен. Т. Данилова п. н. "Основоположник Пласту", виданій у 80-річчя з дня народження проф. д-ра О. Тисовського у Мюнхені 1966 р.

Роман Шухевич і його родина

Ген. хор. Тарас Чупринка (Роман Шухевич)
* 17 липня 1907 — † 5 березня 1950

Коли, як кожного року в місяці березні, ціла українська громада відзначає роковини загибелі свого найбільш відомого героя 2-ої світової війни, генерал-хорунжого Української Повстанчої Армії Тараса Чупринки — Романа Шухевича, знову на якийсь час оживає для сьогоденної юнацької молоді легендарна для них постать пластуна-революціонера і командира підпільної української армії.

Опис його життя, характеристику його як людини знаходимо всюди в книжках, підручниках і в нашій пресі. Не один раз писали ми про нього і в "Юнаку", подаючи його життєпис, а зокрема часи його пластування та спортових рекордів (див. "Юнак" за березень 1970 р. ч. 3/81, "Юнак" за березень 1975 р. ч. 3/139).

Юрій Шухевич — син Романа Шухевича

Однак напевно мало знаєте, дорогі молоді читачі, про родину сл. п. ген.-хор. Тараса Чупринки, про його найближчих, життя і доля яких нерозривно зв'язані з ним та його вчинками. Це перш усього син — Юрій Шухевич, який від 15-го року життя перебуває або у в'язниці, або на засланні, тепер уже втретє засуджений на 10 років тюрми і тяжких робіт

за те, що не хоче відректися свого батька і осудити його вчинків.

Але поруч Юрія Шухевича, який від перших років життя не знав, що це щасливе дитинство в родинному колі, треба знати ще й про тих, що переживали разом з Романом Шухевичем його дитинство, молодість, а потім довгі роки несли тяжку відповідальність і жорстокі наслідки родинного пов'язання з національним героєм. Дружина Наталка — осамітнена, ув'язнена, переселена, молоденька сестра — вивезена на Сибір із шкільної лавки, молодший брат Юрій — замордований у львівській тюрмі, і старенькі батьки, які, насильно розділені, знеможені важкими переживаннями і втратою дітей, відійшли осамітнені у вічність. А саме, щоб ці батьки Романа Шухевича не залишилися без синівської опіки, віддав життя молодший брат Юрій.

Коли Роман Шухевич, а згодом його дружина з двома маленькими дітьми виїхали зі Львова, батьки не хотіли покидати свого міста, і опіку над ними та молодшою сестрою перебрав Юрко. Він — із своєю широкою усмішкою на відвертому обличчі, з рижою чуприною, завжди готовий до жартів і товариства — ніяк не був ні зовнішньо, ні вдачею подібний до свого старшого брата. А все ж були у них однакові зацікавлення музикою, спортом, студіями, як теж обидва були пластунами. Юр-

ко, як і Роман, був членом куреня “Чорноморців”, але коли Роман кинув пластування для революційної підпільної діяльності — Юрко залишився у тайному Пласті до кінця. Він був у проводах літніх таборів, допомагав організувати та вести спортовий клуб “Черник” (що гуртував колишніх пластунів), належав до найактивнішої групи пластунів при “Вогнях”. Так у пластуванні, спорті та студіях техніки заскочили його воєнні події і прихід большевиків до Львова. І коли більшість із нас — членів тайного Пласту — поспішила на захід, Юрко залишився при батьках. Здавав собі справу, що попаде у руки НКВД, але обов'язок був у нього на першому місці.

Юрій Шухевич згинув, пробитий советськими багнетами у червні 1941 р. в горезвісній львівській тюрмі при вулиці Лонцького. Його ім'я є в списку “Пластового Куреня Залізного Хреста”, що його зладила Головна Пластова Бюлава у 45-річчя Українського Пласту. Але сьогоднішня пластова молодь про це напевно не знає. Отже коли будете, молоді подружки й друзі, слухати чи читати про командира УПА сл. п. Тараса Чупринку — Романа Шухевича, пам'ятайте і про тих з його родини, що їхне тихе, скромне героїство пішло у забуття.

Ольга Кузьмович

ЦІКАВА ВИСТАВКА В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕІ

При кінці 1977 року відбулася в Нью-Йорку в Українському Музеї, який заснував Союз Українок Америки, цікава виставка п. н. “Традиційні мотиви в українських тканинах і вишивці”. На ній показано на прикладах тканин, вишивок і народньої ноші цілий розвиток українського народнього орнаменту. Виставлено понад 80 експонатів, між якими були тканини і вишивки, рушники з різних областей України та 16 прегарних народніх одягів з різних околиць, які на спеціально виконаних манекенах робили дуже гарне враження.

Ту цікаву виставку відвідало дуже багато людей, між тим і чужинців. Ходили оглядати її також поодинокі гуртки юначок із Пластової Станиці в Нью-Йорку, яка є поблизу музею.

У передріздвяному часі в музеї відбулися спеціально приготовані для молоді покази прикрас на ялинку, получені з різдвяною програмою і колядками. Ці покази, які вела пл. сен. Любов Волинець, відвідали всі гуртки юначок із трьох юнацьких куренів Пластової Станиці

Один з народніх одягів виставлених в Українському музеї — нічний одяг з околиць Борщова, Галичина.

в Нью-Йорку, а набуте знання використали при підготовці щорічного різдвяного ярмарку пластунок.

Молоде перо

Щаслива зустріч

(Фантастичне оповідання)

2020-го року почалась третя світова війна. На нашій землі вже вибухали атомові бомби, шпиталі були повні поранених та затруєних, а ще більше було вбитих. Мого батька-лікаря відразу мобілізували й забрали до міста лікувати хворих. Уже смеркало, коли листоноша приніс телеграму. Читаючи, мама була засмучена і стривожена: тато тяжко захворів. Наступного дня мама виїхала до міста, обіцяючи скоро повернутись. Пригадую, як ми плакали, прощаючись. Я довго стояла за ворітьми, дивлячись, як востаннє за поворотом вулиці зникла маленька материна постать у квітчастій хустці.

З того часу я лишилася жити з бабусею. Минали дні, місяці, роки, а від мами й тата не було вісток. Війна палахкотіла далі. Ворог відрізав місто від нас, розкидавши радіоактивний порошок. Знову загинуло багато людей. Щоб добратися зі села до міста, треба було мати спеціальний костюм та надівати на голову маску. Я часто питала бабусю, коли повернеться мама, як довго це буде. Я дуже сумувала, мені здавалося, що я вже ніколи не побачу своїх батьків, хоч вони часто мені снилися. Бабуся заспокоювала мене, казала, що війна вже закінчилась і скоро дістанемо добру вістку. Але листи не приходили, хоч радіція, кажуть, зменшилась.

— Бабусю, — просила я, — пустіть мене, я піду до міста і знайду їх.

— Дитино, — казала бабуся, тулячи мене до себе й цілуючи, — як же ти підеш? Поїзди ще не ходять, а пішки йти п'ятдесят кілометрів дівчині небезпечно.

— — — — —
Так минуло п'ять років нашої розлуки з мамою та батьком. Одного дня хтось сказав, що почали ходити поїзди.

На моє прохання бабуся, нарешті, одвела мене на станцію, і я поїхала. Їдучи, я крізь вікна бачила спалені цілі села, зарослі бур'янами поля. Ще більше здивувало мене місто: вулиці були завалені камінням та цеглою від розвалених будинків. Вцілілих будинків було мало. Людей теж майже не було на вулицях. Побачивши офіцера, я показала йому знімку моїх батьків та їх прізвище. Я сказала, що та-

то був лікарем. Він розповів, як дійти до шпиталю. Там я знову показала знімки і запитала, чи не знають вони, де мої батьки. Санітарка сказала, що мого батька відразу призначили на працю далеко на півночі. Мабуть, туди поїхала й моя мама. Санітарка дала мені їсти, і я, засмучена, пішла блукати по вулиці та питати людей. Нарешті один старенький чоловік сказав, що чув, що вчора приїхав з півночі цілий поїзд людей; може, й моя мама приїхала. Я пішла на подвір'я школи, де розташувалися ті люди. Я побачила там повний двір людей. Я ходила, заглядаючи в кожне обличчя, як раптом почула голос "Оксано!" Я глянула й побачила мою маму. Ми кинулися одно до одного в обійми, плачучи з радості. Мама притискала мене до себе без слів, а з очей текли сльози.

Коли мама заспокоїлась трохи, я запитала, чому вона не приїздила додому. Мама розповіла, що тато був тяжко хворий і вона поїхала до нього на північ. Була війна, і звідти нікого в Україну не пускали, пошта не працювала, казали, що за містом розсипано радіоактивний порошок і через ту смугу не можна дістатися до нашого села. Але це так було три роки тому.

— Я працювала теж на півночі в шпиталі. Тільки вчора нас привезли до нашого міста, і я думала завтра вже поїхати до тебе і бабусі, — розповідала мама.

— А де ж тато? — питала я.

— Тата ще не відпускають, бо повні шпиталі хворих і ранених, але може за місяць чи два він приїде.

Я слухала мамину розповідь, дивилась на її лице, яке так змарніло за ці кілька років, а голова вже вкрилась пасмами сивого волосся.

Наступного ранку ми з мамою вирушили додому, до нашого села.

Люба Лотин, 14 років,
учениця 7-ої класи ньюпортської Рідної школи,
Австралія

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

ПЛАСТУНКА — КОРОЛЕВА ФЕСТИВАЛЮ НІЯГАРСЬКОГО ПІВОСТРОВА

Ніягарський Фестиваль Винограду, що відбувається щороку в Сент-Кетерінс, славний на цілу Канаду та США. Відбувають цей Фестиваль під час збирання винограду в місяці вересні, і він триває приблизно два тижні. В часі Фестивалю обирають короля, королеву і князівен.

В останньому році обрано найкращою з 28-ох кандидаток, що були представницями різних клубів і етнічних груп, українку-пластунку Богданну Долішну. Богданна була представницею української громади в Сент-Кетерінс, яка обрала Богданну королевою — “Місс Юкрейн” у січні 1977 року.

Зробувши на Фестивалі перше місце, Богданна не тільки дістала титул “Niagara Grape and Wine Festival Queen”, але й велику суму грошей і нагоду репрезентувати місто Сент-Кетерінс в різних подорожах по світі, а зокрема на Тринідаді. Під час цілого року вона має також обов’язок виступати у різних телевізійних програмах.

Богданна Долішна є студенткою університету Брокі студіює фізичне виховання. Вона є заступницею голови українського студентського клубу в цьому університеті. Крім цього, Богданна веде український садочок в українській

школі ім. Княгині Ольги. Вона танцює в танцювальній групі “Дунай” в Сент-Кетерінс та в групі “Чайка” в Гамільтоні, як теж бере участь у різних театральних виставах та радіопередачах.

Цьогорічна королева є також визначною спортовкою: грає в університетській дружині відбиванку, у змаганнях УСЦАК-у побила рекорд скоку у височінь в 1975 р. і добула признание як найвизначніша змагунка. Взімлі цікавиться лежцятарством і в попередніх роках здобула перше місце у лежцятарських змаганнях Карпатсько-Лежцятарського Клубу.

Хоч має всі ці широкі зацікавлення і обов’язки, Богданка є активною пластункою і виховницею не лише у Пластовій Станиці в Сент-Кетерінс, але також у різних літніх таборах у Канаді та США.

Успіх Богданни на Фестивалю — це успіх не лише її, а й цілої української громади, бо Богданна всюди інформує чужинців про Україну та про українців у вільному світі. Для пластового юнацтва ст. пл. Богданна Долішна є прикладом активної людини, яка не забуває про свої обов’язки у відношенні до Пласту та українського народу.

Бажаємо щастя та успіхів “королеві” Богданні у майбутньому.

Пл. розв. Гриць Богданович

БОРИС ЯМІНСЬКИЙ — ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР АВСТРИЙСЬКОГО МІНІСТРА

Ми завжди з приємністю пишемо про успіхи наших пластових друзів і подруг не лише в Пласті, а й в особистому житті чи в громадській праці — але вже особливо з великою приємністю відмічуємо успіхи наших співробітників. Цим разом це новий успіх нашого вірного, постійного від років співробітника з Австрії Б. Ямінського.

Майже немає числа “Юнака”, в якому не було б його допису про філателію, якою він особливо цікавиться. Він теж є тепер головою дуже активного Союзу Українських Філателістів в Австрії. Поруч філателістичних зацікавлень Б. Ямінський працює в культурному товаристві “Буковина” та в Братстві св. Варва-

ри при українській католицькій церкві у Відні. Він покінчив у Відні університетські студії і працює журналістом. Свого часу ми писали про те, що він написав німецькою мовою книжку про президента австрійської держави д-ра Р. Кірхшлегера. Від вересня 1977 року Бориса Ямінського покликано на відповідальну працю пресового і політичного секретаря австрійсько-го міністра д-ра Г. Вайсенбергера.

“МОРІТУРІ” — ДРАМАТИЧНА ПОВІСТЬ ІВАНА БАГРЯНОГО

Видавництво “Прометей” — “Золота Брама”,
126 ст.

“Морітурі” — це твір скрайно модерний як стилем, так і сюжетом. Автор виводить ряд дійових осіб як представників ідей і суспільних станів. Найважливіший з них — це Штурман, представник “Нової України” — модерної, волелюбної, прогресивної. Та він лише предтеча цієї України, і тому за советської дійсності він сидить у переповненій камері слідчої тюрми республіканського НКВД у Києві разом з 339 іншими в’язнями. Між ними знаходиться один, що заявляє, що він — Карл Маркс. Довкола його особи розводиться широка дискусія, у якій домінує Штурман. Маркс бачить, що його теорія дійшла до “діалектичного заперечення”, що “вороги народу” самі собою становлять цілий народ, і малоццо не божеволіє. Згодом його забирають на допит, на якому йому пред’явлено обвинувачення, що він, Карл Маркс, німецький шпигун, перейшов кордони ССРСР, щоб... убити “вождя пролетарської революції” та підняти збройне повстання проти радянської влади. Повернувшись з допиту, він щораз то більше приймає думки Штурмана.

Справа цілком інша з іншими дієвими особами — Командармом, “добродієм Ненькалом”, “Директором тракторного”, Троцькістом-Бухаринцем. Всі вони, хоч засуджують Штурмана за його погляди і намагання протиставитися системі, самі розколюються на допиті і свідчать один проти одного і проти Штурмана.

Сьогодні немає, здається, у вільному світі українського журналіста на такому пості, і тому ми радіємо з цього успіху нашого співробітника-пластуна та бажаємо йому багато можливостей ширити правду про українську справу серед чужинців, а при новій відповідальній праці сподіваємося, що він не буде забувати “Юнака” і української філателії.

Власне вони постійно безнадійно викрикують фразу, що її вживали староримські борці перед боєм до смерті в Колізею: “Аве Цезар! Морітурі те салютант!” Цей останній жест викриває рабські прикмети характерів цих в’язнів.

Всіх вищезгаданих дієвих осіб, з додатком ще Штурманової дівчини Валентини з дитиною, засуджують на смерть у зв’язку з вигаданою “організацією”, на підставі свідчень застрашеного Командарма і його групи. У смертній камері всі, крім Ненькала, освідомлюють собі, що Штурман поведився правильно. Та ось, недовго перед реченцем виконання вироку смерті, проголошено упадок шефа НКВД Єжова. “Смертників” милують і відсилають на “лише” 25 років тяжкої каторги в Сибірі. Рабські тенденції Командарма і йому подібних знову виринають — вони приготують революцію та кричать: “Я безпартійний большевик!” (це у випадку просвітянського діяча). Лише сам Маркс каже: “Твоя ера починається завтра, Штурмане!”

Роман Ващук — учень V курсу
Свято-Миколаївських Курсів Українознавства
у Торонті

ТВОРИ Т. ШЕВЧЕНКА ПЕРЕКЛАДЕНО НА СЛОВЕНСЬКУ МОВУ

У Югославії вийшли словесською мовою твори Тараса Шевченка з В-ва “Младінска кніга” у серії “Лірика”, — інформує київська “Літературна Україна”. Автором перекладу є Северин Шалі, а упорядником книжки — словенський поет Лойзе Кракар. До цієї книжки ввійшли: “Причина”, “Катерина”, “Гамалія”, “Тополя”, “Тарасова ніч”, “Іван Підкова”, “Сова” і “Заповіт”. Нове видання вибраних творів супроводить післямова критика і літературознавця, директора Слов’янської бібліотеки в Любляні Франце Вурника.

Пластові табори в скелястих горах Канади

Альпіністику багато людей вважає безнорисним, шляхетним спортом. Коли не брати до уваги переходу Альп військом Ганнібала чи виходу на Попокатепетль воїнів Кортеса, історія його відносно недовга і недавня. Серйозно, в модерному значенні цього слова, почали його управляти щойно в XIX столітті. Піонерами цього спорту були британці, але згодом також і члени інших народів почали цікавитись здобуттям могутніх верхів чи неподоланих переходів "тільки тому, що вони там є". Тепер видатне місце в ньому займають німці, італійці, швайцарці, французи, японці, американці та інші.

Поборення могутнього шпилью вимагає відваги, фізичної справності, витривалості і стійкості — цих характеристик, які не чужі виховним організаціям молоді, у тому й Пластові.

Пластуни таборують у парку "Уоно", 1969 р.

Д-р Л. Байрак провадить групу пластунів польодовику

У Канаді, в провінції Алберті, на західній її кордоні велике пасмо високих, подекуди трудних для виходу верхів. Не диво, що Едмонтонська Станиця вже з ранніх років існування звернула увагу на можливість ужитку цього спорту в практичному таборванні і пластуванні. Проте перші спроби в цьому напрямі були не дуже успішні. Говорилось часто про гори, і в 1958 році заплановано табір коло льодових піль "Колюмбія", на який мала приїхати група пластунів з Едмонтону і, зустрівшись там

зі мною і пізнішим довголітнім гірським провідником пластунів д-ром Л. Байраком, вийти на якийнебудь верх у цій околиці. Число прибулих учасників проте виявилось малувате. Приїхав один пластун. Але табір відбувся, хоча може не з повним збереженням пластової дисципліни тих часів. Ми походили по льодових полях, вийшли на один із підсніжних верхів гори "Ідіт-Кавел", пройшли техніку виходу по скелях і по кількох днях повернулись до Едмонтону.

На черговий "висок" у гори довелось чекати кілька років. Ініціатива вийшла від одного гуртка 6-го Курення юначок Едмонтонської Станиці "Волошки" (пізніше "Цвіт Папороті"). У вересні 1961 року відбули вони триденний табір в околиці озера "Морейн" у долині десяти верхів. Тоді вони вийшли на просмик "Сентініел" і до озер "Кон-

Крайовий табір розвідувачів, липень 1974, відкриття табору

Пластуни на вершину "Айфля" (10.101 стіп), 1964 р.

солейшен". Цю ініціативу згаданий гурток підтримав протягом кількох наступних років. У 1962 році "Цвіт Папороті" побував в околиці озера "Огара", відбувши мандрівку до озера "Оїса", у 1963 році вони були у підходах до верху "Еспланейд", а в 1965 році вийшли на шпиль "Морро", на який пізніше вийшло багато інших учасників пластових таборів в тій околиці. Південно-західня стіна цього верху — один з кращих скельних виходів усіх гір. Звичайно, пластуни виходили на цей верх західнім

Крайова зустріч
у 1966 році, Джаспер

Відпочинок на вершину гори

хребтом, який, хоча технічно менш трудний, всетаки дає змогу вживати альпійську техніку.

Серйозно і на більшу скалю гірське таборування Пласту почалося щойно 1963 року, коли у зв'язку із зустріччю західних станиць в околиці Едмонтону учасники/ці побували кілька днів у Крайовім Парку "Джаспер", вийшовши кількома групами на верх "Морро". Відтоді традиції пластування і таборування в горах вже не загублено.

Майже кожного року відбувались більші або менші табори чи зустрічі в Скелястих горах Канади. Осягнено багато цілей і здобуто багато подекуди трудних і високих верхів. Багато пластунів/он засвоїло собі техніку виходу по скелях, снігу чи льоді, "освоїлись" з перебуванням на льодовиках, багато може і досьогодні згадують сміливі вилазки і переходи. Крім загальних таборів чи зустрічей, які в подавляючій більшості організувала Едмонтонська Пластова Станиця, деякі поодинокі гуртні станиці провели короткі мандрівки в гори зі своїми провідниками (згадати хоча б гурток "Соколи", які в 1964 році вийшли на просмик "Опабін", а в 1965 році пройшли "Плай Горизонту").

На особливу увагу заслуговує малий кількістю учасників/ць табір 1964 року в Долині Модрин. Це був перший справді альпійський табір пластунів/он у горах. Учасники/ці вийшли на багато верхів (включно з виходом на верх "Темпл" висоти 11,636 стіп, який є найвищим шпилем в околиці Бенф, Лейн Луїз). Чисельно найбільшим пластовим таборуванням у горах була всенанадська зустріч 1966 року. Пластуни/ки учасники/ці мали нагоду тоді побувати в багатьох частинах крайового парку "Джаспер" (околиці озера "Малінь", долини "Тонквін" та інших досі невідвідуваних теренах). Всюди осягнено тоді багато верхів, хоч була несприятлива погода, яка особливо в долині "Тонквін" дошкулювала учасникам хлоп'ячого і дівочого таборів. Один з більших таборів відбуто в 1971 році в долині "Парадайз", яка є однією з кращих околиць крайового парку "Бенф". Тоді вдруге осягнено верх "Темпл" та багато інших верхів і плаїв.

Від 1972 року відбуто три табори в горах. У 1973 році пластуни вдруге побували в долині "Кутеней", а в 1974 році відбувся великий табір-зустріч в околиці "Нананаскіс". Цю частину гір тоді вперше відвідали пластуни/ки. Це поза межами нанадських крайових парків, а всетаки гарна околиця з багатьма великими верхами і

заслуговує на увагу в майбутньому. У 1975 році відбувся досить оригінальний табір Едмонтонської станиці вперше в крайовому парку "Вотертон". Програма цього табору получила мандрівки в горах, виходи на верхи з перебуванням в індіанському заповіднику, де учасники/ці мали змогу ознайомитися з культурою та звичаями індіан, зокрема гірських племен.

Вчисляючи перший "табір" в горах в 1978 році, можна б відсвятковувати 20-річчя пластових гірських таборів. Це вже своєрідна історія і традиція. На заході це популярний і прийнятий спосіб проведення літніх юнацьких таборів: учить усіх витривалості, зусиль і зарадности — ознайомлення пластунів/он з великою природою. Вправді часом, тягнучи за собою олив'яні ноги близько вершка і хапаючи з трудом рідке повітря, багато хто, може, задає собі питання: "Що я тут роблю?" Але чи все, що приходить зовсім легко і без жадних зусиль чи самовідречення, приємно згадується пізніше?

Д-р Ярослав Росляк

«Чудові гори — ясне небо,
Природа пишна — наче рай,
Шумлять-скриплять високі сосни,
Дзюрчить в долині десь ручай.
Ідеш, мандруєш по цім раю,
То знову пнешся по скалі...
І все чомусь тобі здається,
Що це — шмат рідної землі...»

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО АЛБЕРТУ

Алберта, де відбуватиметься МПЗ 78 — це одна із західних провінцій Канади. Положена на захід від степового Саскачевану і на схід від гірської Британської Колумбії, вона є північною сусідкою стеїту Монтана.

Поверхня Алберти начисляє 255,285 кв. миль різноманітного терену. На сході це степи, які переходять у високорівню. Далі на захід вони підходять до Скелястих гір, вершки яких сягають 12,000 стіп.

Клімат Алберти континентальний. Холодні, сухі зими, гарячі, сухі літа. Популярно називають Алберту "соняшною і зовсім заслужено. У літніх місяцях сонце сходить вже о 4 год. ранку, а заходить коло 11 год. ночі. Ночі вліті бувають ясні, такі, як писав Шевченко, "білі". Температура спадає до 40 ст. Ф. (4°C), навіть по найгарячішому дні. Тим, хто вибирається на МПЗ у гори, радимо привезти добру, теплу куртку.

Населення Алберти начисляє понад 1.6 мільйона, з того 8.3% українців. Земля Алберти — це високоякісний чорнозем, який при кінці 19 ст. приманив до себе перших українських поселенців, що осідали на т. зв. "гомстедах" і управляли землею. Вони побудували тут церкви, Народні Доми, засновували школи і товариства. Між двома світовими війнами вони допомагали визвольній боротьбі в Україні, а по 2-ій світовій війні спровадили до Канади тисячі втікачів від большевицької окупації. Їхні діти, внуки і правнуки зберегли свою мову і звичаї. Ідучи "фармами" на північ від Едмонтону, зустрінете ще сьогодні малі містечка і села, де населення 90-95% українське. МПЗ 78 проектує зробити прогулянки саме у ті околиці. А на українських імпрезах Едмонтону, що є столицею Алберти і начисляє 13% українського населення, зустрінете українців — провінційних міністрів, суддів, міських радних, професорів університету, науковців, журналістів, батьки або діди яких родилися вже в Канаді.

Едмонтон — єдине місто в Канаді, де дітвора у народних державних школах навчається всіх предметів українською і англійською мовами. У вищих класах і в університетах українська мова викладається вже довгі роки.

Головним промислом Алберти є гірництво — 34% (нафта, газ і вугілля), будівництво — 22%, виробництво — 20% і рільництво 19%.

Українська церква в Мандері.

Хата піонерів в українському селі

Багато уваги присвячують провінційний і федеральний уряди туристам, які приїжджають до Алберти в цілого світу, щоб провести вакації у Скелястих горах. Для них приготований великий вибір приміщень: від люксових готелів до чудово вивінуваних площ до таборування. Прекрасні, широкі дороги дають змогу доїхати до найкращих околиць у горах тим, які люблять оглядати краєвиди з авта. Для любителів природи проведені стежки у заповідники, де все збережено у природному стані. Зі синіх гірських озер випливають кристальні потічки, вода яких смакує краще, ніж найдо-

Змога жити, вчитися і ділитися своєю к це один із шляхів, яким ви можете зроби і з цього треба скористати!

Добра можливість

Багатокультурність є постійною політикою уряду, яка має вплив на всі ділянки канадського життя. Через багатокультурні програми, ваш канадський уряд дає змогу людям різного культурного походження використовувати свої ідеї із вигодою для себе, для своїх національних груп, та всього канадського народу. Скористайте із можливості збагатити ваше власне життя та допоможіть зробити Канаду сильнішою.

Реальність багатокультурності

Багатонаціональна культурна політика не тільки допомагає етнічно-культурним групам, але й робить дещо значно більше. Ця політика має горизонтальний вимір, що впливає на всю діяльність федерального уряду, забезпечуючи скоординованість федеральної політики, що відображає багатонаціональну канадську дійсність та проблеми етнічно-культурного суспільства такими, які вони є.

Директорат багатокультурності слідкує за тим, щоб органи масової інформації правдиво відображали культурне життя етнічних груп.

Одною з задач міністра, відповідального за проведення політики багатокультурності є забезпечення однакових спроможностей для всіх канадців, незалежно від їх етнічного походження, тому що в Канаді всі рівні.

Новий дух розуміння

Питання національної єдності потребує уваги всіх канадських етнічних груп. Ізоляція будь-якої етнічно-культурної групи веде до послаблення Канади. В пошуках нового взаєморозуміння дуже важливим є те, щоб кожна етнічно-культурна група подумала над цим питанням та виказала свої погляди, тому що майбутнє Канади однаково важливе для всіх нас.

Виклик багатокультурності

Часто буває тяжко примусити людей зрозуміти, що тільки працюючи разом, можна розв'язати загальні проблеми. Підтримуйте ваш уряд. Єднайтеся із всім канадським народом. Внесіть вашу частину в те, щоб зробити Канаду зразком для всього світу: багатокультурною, двомовною нацією, де кождий громадянин може жити у згоді та достатку. Живіть, вчіться та діліться вашою спадщиною, щоб допомогти зробити Канаду сильнішою.

З поглядами та пропозиціями, а також за інформаціями, звертайтеся на адресу:

16th Floor
Multiculturalism
66 Slater Street
Ottawa, Ontario
K1A 0M5

Багатокультурність

Єдність у різності

ьтурною спадщиною
и Канаду сильнішою,

Honourable Norman Cafik
Minister of State
Multiculturalism

L'honorable Norman Cafik
Ministre d'État
Multiculturalisme

Бенф, Національний парк, Алберта, Канада. Фото: Травель Алберта.

рожий шампан. У них ловлять срібних і райдужних пстругів (форель). Дикі звірі проходять недалеко стежок, і на протязі одної мандрівки можна побачити більше звірів, ніж у зоологічному городі.

У Стелястих горах можете походити по льодовику, подивляти альпійські квіти, здобути вершок гори, покритий вічним снігом, проїхатися канойкою по озері чи річці, відпочити у пахучому пралісі, скупатися у гарячих дже-

Ізда верхи у "Стоні Вайльдернес Центр", Алберта, Канада. Фото: Травель Алберта.

релах і побувати на постановці балету чи опери, все в одному дні, не проїхавши більше як 50 миль. А синього неба і золотого сонця такого, як в Алберті, не знайдете ніде!

Організатори МПЗ 78 проєктують відбути табори саме у цих околицях, себто біля Бенфу, Джасперу і Кутней Парку. Буде нагода це все побачити. Друзі і подруги! Пакуйте ж свої наплечники і до побачення на МПЗ 78!

Пл. сен. Віра Кунда

Гори

На деяких дуже високих гірських шпильях альпіністи часто знаходять скам'янілості довгозамерлих істот. На найвищій горі світу Евересті можна знайти скам'янілі морські черепахи, які жили кількадесять мільйонів років тому. В Європейських Альпах можна часто знайти скам'янілі залишки звірів та рослин різних періодів життя на землі — від геологічно недавніх до дуже старих часів, коли на світі вперше появились тварини. Так само в канадських Скелястих горах можна знаходити скам'янілі залишки життя різних періодів, від часів, коли воно вперше появилось на землі (яких 600 мільйонів років тому), до цілком недавніх часів, коли перші ссавці появились на нашій планеті (близько 60 мільйонів років тому). Цікаво, що всі молоді гори (тобто гори, які постали за останніх 60 мільйонів років) побудовані переважно з морських відкладів. Такі осади, як глина, вапно, пісок, відкладені на морському дні, тепер творять найвищі шпилі. Рідко коли можна знайти гірські скелі, які не постали з морських відкладів.

Скам'янілості не є рідкі. Їх можна знайти

майже на кожній горі передових хребтів канадських Скелястих гір. Учасники пластової зустрічі в Джаспері в 1964 році мали нагоду оглядати та шукати за різними скам'янілими залишками життя. Правда, деякі роди скам'янілостей рідкі, але зате інші знаходяться в таких кількостях, що вони творять цілі формації скель і верхів.

Загадка постання гір століттями спонукувала вчених та філософів до поважних міркувань. Як можна пояснити те незвичайне явище, що колишнє морське дно тепер піднесене до таких висот? Довгі досліді геологів, особливо в Альпах, ствердили, що морські відклади піднесені в гори мають у загальному дуже великі товщини (до 5, а то й більше кілометрів). Отже можна сказати, що коли поставити ті відклади чи формації, з яких збудовані гори, одні на одних, то їх загальна товщина становила б п'ять або більше кілометрів. Перед постанням гір всі ці відклади були один на одному.

Друге дуже цікаве явище — це те, що морські тварини живуть звичайно у відносно плит-

Водопад у Бенфі

Провінційний пар "Дінозавр"

ких частинах моря. У глибинах океану рідко коли є багато живих істот. Про те, що відклади, які творять гори, були відкладені в плитких водах, свідчать таксамо і те, що вапняк чи пісковик постає переважно тільки в тих частинах моря, які є плиткі або близько берегів.

Із сказаного виходить, що гори постають із морських відкладів, але з таких морів, які не є глибокі та які дістають з довколишньої суші великі кількості осадів. Щоб створити ці надзвичайно великі товщини відкладів, поверхня землі в таких місцях мусить таксамо весь час помалу западатися.

При кінці цього процесу земна кора не витримє. Постають великі заворушення, т. зв. горотворні революції. Під час цього великі сили з нутра нашої планети стискають та ломлять ці відклади. Постають таким способом скелі з болота, глини та піску через дуже великий тиск і високу температуру.

Коли нарешті ці давні відклади підносяться понад поверхню моря, ріки та дощі змивають їх і роблять у них глибокі долини. Вершки гір — це місця, які ріки та дощі і давні льодовики (тобто ерозія) не мали ще часу знищити. Геологічно старі гори є тому низькі з заокругленими через ерозію верхами, наприклад, гори на сході Канади в Квебеку чи Карпати в Україні. Скелясті гори на заході Канади — це молоді гори. Вони високі і в них гостроспічасті верхи. Канадські Скелясті гори мають відклади чи породи з усіх епох розвитку землі, від часів з-перед появи життя на землі аж до недавніх. Цьогорічна пластова зустріч буде в тих частинах Скелястих гір, де можна знайти скам'янілі залишки перших тварин на землі (трилобіти і т. п.). Шукаймо за ними.

Д-р Л. Байрак

РОЗГАДКА ЗАГАДКИ,
ЧИ ВИ СПОСТЕРЕЖЛИВІ?
з «Юнака» ч. 2/1978 р.

Закликайте Ваших друзів і приятелів
передплачувати і читати «Юнака»!

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
моргеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
Realtor — Insurance Agent

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5553
4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:
2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

Пластові орликіяди

Гетьманівна пл. вірл. О. Куровицьна і Гетьманич — пл. сноб В. Шевчун XVI-ї Орлиніади зі своїми заступниками після проголошення вислідів.

16-та Орликіяда для східного побережжя США

Як щорічно, так і в 1977 році відбулася 16-та з черги Пластової Орликіяди для пластових станиць східного побережжя США 12 і 13 листопада на "Союзівці".

В Орликіяді взяло участь 249 юначок і юнаків у 14 хлоп'ячих та 14 дівочих загонах із 13 пластових станиць, а це: Бріджпорт, Джерзі Сіті, Коговз, Елізабет, Нью-Йорк, Ньюарк, Вашингтон, Гемпстед, Трентон, Пасейк, Кергонксон, Філадельфія і Гартфорд.

Усіх присутніх та зареєстрованих пластовців було 290, в тому Начальний Пластун Ю. Старосольський і члени Головної Пластової Булави, Крайової Пластової Ради та Крайової Пластової Старшини.

Комендантом "Орликіяди" був ст. пл. Богдан Копистянський, Орликівець, бунчужним ст. пл. Ю. Захарія, Орликівець, писарем ст. пл. Оля Стасюк, Буриверха. Суддівський Трибунал очолював пл. сен. М. Курчак, Орл., а членами були пл. сен. Д. Хухра, В. Бакалець і ст. пл. О. Калиновський. Суддями "Орликіяди" були тим разом відомі широко письменники і редактори: пл. сен. Уляна Любович і ред. І. Керницький, а крім того п. Надія Кух, пл. сен. І. Гайда, ст. пл. О. Тромса і ст. пл. М. Бондаренко. Жюрі для вибору Гетьманича/Гетьманівної очолювала пл. сен. М. Баранська.

Темою цьогорічної "Орликіяди" були українські Карпати, тому члени загонів змагалися у знанні про Карпати на підставі визначених питань з цієї ділянки та на підставі власного набутого знання. Більшість загонів під-

Присутні на XVI-їй "Орлиніади" члени пластових проводів з Начальним Пластуном пл. сен. Юрієм Старосольським на чолі (перший на правому крилі).

Знімки виконав фотограф XVI-їй "Орлиніади" ст. пл. Б. Курчак, Орл.

готувала до цієї теми свої мистецькі виступи, з яких найкращі були виконані у стилевих гуцульських одягах у формі гуцульських танців, пісень і коломийок.

Карпатам та Гуцульщині були присвячені також усі експонати на виставці, які оцінювало окреме жюрі під проводом пл. сен. О. Бедрія. Тут бачили ми улаштування гуцульської хати, гуцульське село, гуцульські ляльки, вишивки та краєвиди. З експонатів вирізнялася гуцульська хата з детально випрацьованим нутром, з гуцульською піччю, мисниками та святими образами, роботи юначок 2-го куреня ім. Л. України в Нью-Йорку, що і добула перше місце.

Окремо оцінювано кандидатів на Гетьманівну та Гетьманича, які мусіли відповідати на загальні питання та виказати зразкову пластову поставу.

У висліді всіх змагань добули:

Юначки: Перше місце загін 2-го Куреня ім. Л. України — Нью-Йорк,

Друге місце загін 50-го Куреня ім. О. Лятуринської — Вашингтон,

Третє місце загін 14-го Куреня ім. О. Теліги — Філадельфія і загін 52-го Куреня ім. М. Башкірцевої — Кергонксон.

Юнаки: Перше місце загін 49-го Куреня ім. Д. Вітовського — Трентон,

Друге місце загін 51-го Кур. ім. В. Симоненка — Джерзі Сіті,

Третє місце загін 31-го Кур. ім. І. Виговського — Пасейк.

У пластових виставках перші місця добыли:

Юначки: 1. 2-ий Курінь ім. Л. Українки — Нью-Йорк,

2. 4-ий Курінь ім. О. Басараб — Філадельфія,

3. 22-ий Курінь ім. О. Кобринської — Трентон.

Юнаки: 1. 49-ий Курінь ім. Д. Вітовського — Трентон і 47-ий Курінь ім. С. Бандери — Ньюарк,

2. 31-ий Курінь ім. І. Виговського — Пасейк,

3. 5-ий Курінь ім. П. Сагайдачного — Ньюарк.

Гетьманівною 16-ої "Орликіяди" обрано пл. вірлицю Оксану Куровицьку, курінну 2-го Куреня ім. Л. Українки в Нью-Йорку, а її заступницею пл. вірлицю Мотрю Українську з 44-го Куреня ім. О. Джиджори в Ньюарку. Гетьманичем обрано пл. скоба Володимира Шевчука з 51-го Куреня ім. В. Симоненка в Джерзі Сіті, а його заступником пл. розв. Петра Ігната з 31-го Куреня ім. І. Виговського в Пасейку.

2-га "МАЛА ОРЛИКІЯДА"

2-га т. зв. "Мала Орликіяда" для пластових станиць середнього заходу США відбулася 12-го листопада 1977 року в Чикаго. Її підготували члени Куреня УПС ім. Гр. Орлика з допомогою членів куреня "Перших Стеж". Орликіяда мала на меті перевірити знання пластунів про свій рідний край. Цього року темою були Карпати, і ця цікава тема була розроблена на розділи, конспекти роздано учасникам, а вони мали розробити цей матеріал і ще додати до нього більше інформацій з власного шукання. На 2-гу Орликіяду в Чикаго запрошено пластові станиці з Дітройту та Клівленду, бо завжди цікавіше змагатися проти інших, а не тих, що їх знається зі щоденного життя.

На Орликіяду приїхали лише юначки і юнаки зі станиці Дітройт. Усіх загонів було 6 з чотирьох куренів юначок і юнаків в Чикаго та з 2 куренів юначок і юнаків у Дітройті. Комендантом Орликіяди був станичний Пластової Станиці в Чикаго пл. сен. Роман Завадович.

Після святкового відкриття "Орликіяди" та вияснення правил гри почалася завзята праця. Кожний загін вибирав собі питання і мав кілька хвилин уплянувати свою "стратегію". Суддями були: пан Д. Грушецький, пл. сен. О. Гординський, пані Р. Турянська і ст. пл. Атя Пілецька.

Кожний загін одержав 4 питання і відповідав як міг найкраще. Під час перерви загопи

подали своїх кандидатів на Гетьманівну та Гетьманича, і ці кандидати мусіли відповідати на абстрактні питання, які вимагали добре обдуманого відповіді.

Після вечері відбулася ватра, вона була в будинку, і хоча не було вогню, пройшла дуже успішно. Під час ватри поміж піснями кожний загін виступав із заздалегідь приготованим мистецьким виступом. Відтак відбулася весела частина, під час якої судді та комісія підраховували пункти, здобуті поодинокими загонами. Ватрою проводили ст. пл. А. Пілецька і ст. пл. Ю. Горчинський.

Після закінчення ватри члени трибуналу, пл. сен. М. Витягловський, пл. сен. А. Матвішин і ст. пл. Ю. Горчинський, проголосили вислід змагів. 1-ше місце здобув 10 Курінь ім. Ольги Кобилянської з Дітройту, 2-ге місце 13 Курінь ім. Тараса Чупринки з Дітройту, 3-тє місце 25 Курінь ім. Юліана Головінського з Чикаго.

Члени куреня "Перших Стеж", пл. сен. О. Пілецька і М. Ганкевич, проголосили вислід змагу на пост Гетьманівної і Гетьманича. Гетьманівною 2 "Малої Орликіяди" стала пл. розв. Марта Руденко з Дітройту, а Гетьманичем пл. розв. Аскольд Рихтицький з Чикаго. Минулорічні Гетьманич і Гетьманівна ст. пл. П. Гада і пл. розв. І. Ткачук передали новообраним гетьманські киреї, а пл. сен. Софія Кульчицька, член куреня ім. Г. Орлика і організатор "Малої Орликіяди", передала першунам грамоти та відзначення.

На закінчення відспівано пісню закарпатських пластунів та пластове "Надобраніч".

Думаю, що ця "Орликіяда" успішно пройшла, і надіюся, що на 1978 рік приїдуть до нас ще інші близькі станиці та що ми разом візьмемо участь в 3-ій Орликіяді. Така імпреза дає змогу юнацтву пізнати юнаків і юначок з інших місцевостей та змагатися проти них у чесному пластовому змагу.

Ст. пл. А. Пілецька

Подарунки

Подумаєте: "Знайшов собі час писати про подарунки, коли вже Миколай і ялинка проминули, тоді було з нами про це говорити!"

Та бачите, Друзі, я запрягся до сталої праці й порю носом кожного дня — сьогодні я тут, а завтра в Огайо, а за тиждень "несе мене біда" до Кентакі, і так ціла осінь пройшла — але чи ж подруга Таня не має іменин у квітні, Маруся і Ксеня кінчають школу в травні, а Аня має день народження в серпні, Остап у червні — так що нагода до дарунків ще буде.

Мої дорогі Юнаки (Юначки також), пам'ятайте, що дарунок дається на те, щоб зробив даній особі приємність. Найскромніший дарунок повинен бути чепурно запакований. Нехай звичайним білим папером, але гарно і чистенько обгорнений і зав'язаний. (Тут звертаюся до подруг юначок — може подали б нам свої ідеї пакування дарунків — папір, стяжка і т. п.)

Не давайте дарунків, лиш щоб позбутися обов'язку. Подумайте добре над тим, чи Ваша товаришка-юначка буде ним тішитися, чи товариш-юнак якраз чогось такого хотів. Як також не купуйте дарунків, які є понад Вашу фінансову спроможність.

Можна дарунки розділити на 3 категорії — загальні, дівочі і хлоп'ячі.

Загальні, які можна дати юначкам і юнакам, це книжки, платівки, ломиголовки (ребуси), виряд до таборування, прикраси на бюрко, ручки, олівці, спортовий виряд, малюнки, гарний ланцюжок на ключі, листовий папір, фільм до фотографічного апарату, передплати журналу, гарний календар, квитки до театру чи кіна, солодке, альбом на знімки.

Для юнаків можна вибрати багато дрібних речей — шалик, шапка, рукавиці, пояс, краватка, запинки до сорочки (шпинки), кольонська вода, щітка до убрання, хустинки, портфель ("білфолд"), приладдя до майстрування чи до авта.

З юначками троха тяжче (вірте мені, говорю з практики). Треба подумати, які кольо-

ри "вона" любить, який рід перфуми "їй" буде подобатися.

Квіти і солодке (помадки чи велика табличка шоколядок) завжди радо приймають, але тоді, коли "вона" на дієті або має алергію до рож, забудьте про це. Багато наших юначок самі "годують" квіти вдома, тоді гарна підливачка чи мініатюрні (вазонкові) огородничі знаряддя будуть радо прийняті.

Позатим хустинки, гарний шалик, рукавички, нотесик, мала жіноча ліхтарка до торбинки, зграбне намисто, недорого бранзолетка, а коли вже не маєте жадної ідеї — оксамитні чи "плюшові" звірятка ("стафд енімалс"). Такий котик чи песик чи жаба завжди радо будуть прийняті, чи він величини одного інча чи двох метрів. Деякі дівчатка колектують їх залюбки.

Чим краще Ви знаєте дану особу, тим легше можна підшукати подарунок.

Ось Остап збирає марки — можна йому подарувати новий випуск українських марок. А Маруся збирає взори — купити кілька таблиць взорів. Для Галі книжка про писання писанок, Марко цікавиться будовою авта — пронумерати технічного журналу. Северко грає теніс — коробка м'ячиків. З Ромком тяжче — він збирає метелики — залишається книжка про рідкісні метелики або пачечка шпильок!

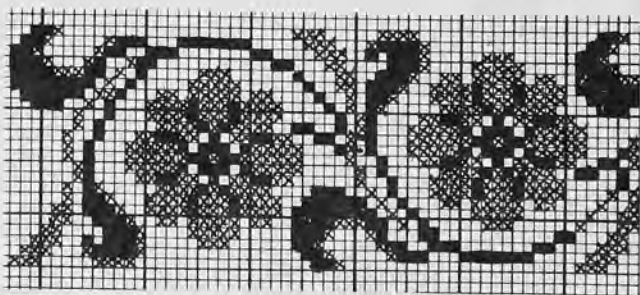
Одначе найкращий подарунок той, що Ви, юначки і юнаки, самі зробите чи змайструєте.

Такий дарунок справді виявляє дружбу і доброзичливість — у ньому багато пророблених годин для когось, хто близький чи дорогий.

Це можуть бути рамки до знімок, зграбна скриньочка, маленький столик на квіти, декорації на ялинку, на бюрко, щось з кераміки, емалії, металю, вишита закладка до книжки, маленька серветка, монограмовані хустинки, ручно виплетений шалик чи рукавички, і не забувайте за власноручно спечені тістечка чи вдома виплекану квітку.

І не забудьте до дарунка додучити карточку з побажаннями чи кількома теплими словами.

Розбанич

Лісова Школа 1977

"Школа лісова, гордість пластова!"

Такими словами починається пісня Лісової Школи. Бувши учасником цієї "школи" цього року, можу ствердити, що слова дуже влучно зображують нам величність Лісової Школи. Я певний, що більшість з вас, читачів, знає, що це таке Лісова Школа, але для тих, що може не чули, я хочу зазначити, що це не є собі школа у нашій щоденній розумінні...

Другий гурток "Лісової Школи" на прогулянці-змагу Зліва до права: ст. пл. О. Саєвич, пл. розв. Є. Сосян, пл. розв. Б. Крайнин, пл. розв. Д. Харневич, ст. пл. А. Мончан, пл. розв. Б. Федорців, спереду ст. пл. П. Небесний — наш булавний.

Учасники "Лісової Школи" на брамі.

...Довкола чудові гори, нагадують вам Карпати (тим, що їх колись бачили). Спершу, щоб до цієї "школи" дібратися, треба стягнути черевини і босоніж двигати наплечники че-

Булава і провід "Лісової Школи" в 1977 р. Посередині гість — Начальний Пластун, перший зправа стоїть комендант ст. пл. Роман Процин.

рез річку. (Дуже зле на вас ділає, якщо хтось щойно прибув з дому.) Побродивши річкою (часами трохи замочившись), приходите до табору, ставите наплечник під кущем, а тут — ні звідси, ні звідти — дають вам цілу листу робіт: "став шатра", "будуй кухню", "носи харчі", "стій на стійці" і т. д. З запалом ви це все виконуєте, бо вам писали, що точкують вас на кожному кроці з пластової постави, провідництва й інструкторства. І таким способом ви хоч-не-хоч працюєте всіма силами, бо ваша мета — відбути "Лісову Школу". А перейти її не легко!

Цього року нас було лише одинадцять учасників. Тому, що нас було так мало, ми мали змогу зжитися, запізнатися і заприятелювати. Я особисто думаю, що така мала кількість учасників вийшла нам на користь. Спершу ми думали, що це зле, бо нас виховники будуть ліпше знати, і гостріше точкувати. Але це неправда, бо тому, що нас було так мало, ніхто не міг уникати обов'язків, всі мусіли працювати по своїх силах, і тому ми всі успішно відбули "Лісову Школу".

Така мала кількість хлопців з різних частин Північної Америки (шкода, що не було нікого зпоза океану) дало нам змогу зжитися як із собою, так і з булавою. Припадало по два, три пластуни на булавного, і так передавання гутірок чи практичного пластування було улегшене виховникові, а нам не нудне, бо ми брали активну участь.

Зате від нас обставини вимагали більше фізичної праці, бо ми все ж таки мали поставити щоглу, браму, кухню, шатра, копати різні ями, а робочих рук було багато менше, ніж ін-

шими роками. Дижури в кухні й стійки були частіше, але це нас змушувало до більшої організованості й дало нам нагоду перекоонатися про власні фізичні спроможності.

Коли в таборі перебувають такі гості, як Начальний Пластун Юрій Старосольський, а комендантом є ст. пл. гетьманський скоб Роман Процик, тоді учасники усвідомляють собі, що "Лісова Школа" не є щось звичайне. Тоді хлопці здають собі справу, що всі вони вибрані із станиць, що на них станиці числять як на майбутніх провідників, і ця свідомість творить особливу атмосферу, справжній пластовий дух, цю "гордість пластову".

Мені було дуже приємно бути учасником "Лісової Школи". Там пластун мусить показати себе в справжнім світлі, мусить виявити себе і, завдяки виховникам і булавним, вчиться на себе критично дивитися і добиватися мети.

"Юначе, старий друже Ти,
Біжи до нас, біжи мерщій,
Біжи і добивайсь мети
У славі Школі Лісовій!"

ст. пл. скоб А. Мончан

КУТОК ФІЛАТЕЛІСТА

УКРАЇНСЬКА ІКОНА НА РІЗДВЯНІЙ МАРЦІ АВСТРІЇ

10-річчя Союзу Українських Філателістів у Відні відбулося в листопаді 1977 року з несподівано великим успіхом. Між численними експонатами на виставці поштових марок дуже цікаву збірку показав відомий збирач Євген Кобилянський, як теж другий український відомий філателіст О. Кокіль з Едмонтону. У спеціальному відділі австрійської пошти на виставці урядовці відбивали двомовні німецько-українські поштові печатки на всі поточні марки Австрії, і, як повідомив поштовий уряд, разом відбито за три дні 35917 печаток з німецько-українськими написами!

У рамках святкувань відбулася також святкова академія з концертом хору церкви св. ВМ. Варвари під управою проф. Андрія Гнатишина.

На академії був цілий ряд почесних гостей з австрійського уряду та австрійської філателії. Голова СУФА ред. Борис Ямінський привітав присутніх і дав короткий нарис історії і діяльності СУФА за десять років, а святкову промову мав генеральний директор австрійської державної пошти д-р Шлегель. Він підкреслив велике значення СУФА не лише для австрійської філателії, але також, як пропага-

тора української культури в Австрії, і проголосив при кінці цікаву вістку для всіх філателістів. У 1979 році австрійська пошта має намір випустити різдвяну марку з рисунком української ікони. Ця різдвяна ікона з 1783 року є в церкві св. ВМ. Варвари у Відні.

Напевно ця австрійська марка з українським мотивом знайде широке зацікавлення серед українців у світі, не тільки філателістів. Подаємо знімку ікони, що буде на різдвяній марці.

Ваші заощадження складайте, а позички на всякі потреби беріть у фінансовій установі, що їй на ім'я:

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА "САМОПОМІЧ" У ДІТРОЙТІ

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДІ МІСТА
7346 Michigan Avenue
At Tarnow

Detriot, Michigan 48210
Tel.: 841-2390

У ВОРПЕНІ
28792 Royan Road
Warren, Michigan 48092

In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.
Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО
11838 Jos. Campau Avenue
Hamtramck, Michigan 48212
Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтеся.

МОЛОДІ ІНДІЙКИ ТАНЦЮЮТЬ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЧКА В ...АФРИЦІ

Ми певні, що багато наших читачів, перечитавши таний заголовок, подумають, що це якась помилка. Як таке можливе? Індійки — в Африці — український танок?...

Але ні, це все правдиве! У Східній Африці, в Кенії вже від двох років широко відома індійська балетна школа має у своїй програмі українські народні танці. Танці правильно виконують танцюристи у правильних українських народніх одягах.

Усе це — завдяки одному молодому вчителю українського роду, що був у Американському Корпусі Миру.

**Стефан на бандурі й молода індійка на тамбурині
приграють до танцю.**

Стефан Шинфельд (таке його прізвище по батькові) знайомий мені з нашої української церкви ще від малої дитини. Кожної неділі він з сестрою під опікою мами приїздили до нашої маленької церковці в Бабілоні біля Нью-Йорку й пильно повторяли за мамою слова Служби Божої по-українськи. Часто непосидючий, цікавий хлопчина діставав від мами таки в церкві поза вуха за те, що надто "крутився".

Пrawdopodobно ця непосидючість спонукала Стефана помандрувати з околиці Нью-Йорку через Тексас аж до Африки. Але виховання і її прив'язання до нашої церкви та до українського "коріння" маминих батьків дали Стефанові почуття українського походження, а з цим і любови до всього, що українське.

І так Стефан, дідусь і бабуся якого з боку мами примандрували колись, як заробіткові емігранти з українського села до метрополії світу, до Нью-Йорку, поїхавши на студії до Тексасу, передусім шукав за українською церквою та українською групою поселенців. У їхньому середовищі він не лише добре почувався, але й пізнавав українську музику та танець і вивчив їх під опікою славного мистця народного тан-

Стефан грає на бандурі своїм нігерським учням у Кенії.

цю Василя Авраменка. Коли він, як доброволець Корпусу Миру, поїхав учителювати в середній школі в Африці, повіз зі собою улюблену бандуру та свій український народній одяг. Його негритянські учні вперше почули сумний звук бандури та українську пісню й дізналися про Україну.

У Кенії, треба знати, живе постійно ще від 19-го століття велика кількість індіців — купців і професіоналів, які ведуть там своє окремішне культурне життя та мають, між іншим, також свою добру й широковідому балетну групу, директором якої є пані Ушдеві Геслауер.

Стефан присюдами винлинує загальне захоплення.

Наш Стефан, зацікавлений у традиційному народному танку, почав вивчати під проводом пані Амадеві індійські танці, а при найближчій нагоді показав їм нашого козачка й гопака. Спершу з резервою, а згодом з захопленням члени балету навчилися не лише кроки до наших народніх танців, але й старалися пізнати всі деталі їхнього стилю, одягу й настрою.

Молоді Індіанки з танцювальної групи у вишитих в Ненії українських народних одягах танцюють козачка.

Стефан випрацював їм на підставі українських підручників усі пояснення та крій полтавського й гуцульського одягів і був дорадником, як шукати матеріалів для костюмів та як одяги шити.

І ось шість молодих індіанських дівчат-ба-

летниць з косами, заплетеними стрічками й "вишиваними" сорочками виступають від двох років з українським козачком та іншими танцями, викликаючи щире захоплення інтернаціональної публіки, яка вперше цим способом познайомлюється і Україною і зацікавлюється нею.

Про все це довідуємося від Стефана, який тепер знову у США і, як колись, щонеділі сидить за мною у нашій церкві.

При розмові про свою "амбасадорську місію" в Ненії йому з захвату світяться очі, й він з радістю каже, що вистарався вже для індіанських балетниць два додаткові одяги, як теж чоботи та крійки.

А ми, зі зворушенням слухаючи його розповіді, думаємо, яка правдива є наша народня приповідка, що "і один в полі козак!"

О. Кузьмович

ПРИКЛАД ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ

ЮНАКИ З ЕДМОНТОНУ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

І знову юнаки з Едмонтону — зразок для інших!

Минулого року ми писали в "Юнакові" за березень про наших добрих молодих друзів з Едмонтону, з 13-го куреня УПЮ ім. гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного, які за ініціативою свого зв'язкового пл. сен. І. Гараха влаштували Листопадовий марш, з якого прибуток був призначений на пресфонд "Юнака".

Юнаки-учасники Листопадового маршу в Едмонтоні з 13-го Куреня УПЮ ім. гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного.

1977 року наші юнаки не лише повторили це добре діло, але подвоїли свої зусилля.

30-го жовтня 1977 року відбувся їхній Листопадовий марш на віддалі 8 миль — 13 кілометрів, у якому взяло участь 15 юнаків та їхній зв'язковий пл. сен. І. Гарах. Марш приніс їм прибуток 372.64 дол., більше як двічі суми, яку вони заробили на ту саму справу

минулого року (162.80 дол.)

Гроші wraz із списком та знімкою учасників маршу переслали юнаки до редакції "Юнака".

Ми справді глибоко вдячні пл. сен. І. Гарахові за цю ініціативу, а юнакам за запал і розуміння того великого доброго діла, яке вони роблять! Насувається нам лише питання — чому досі ніхто не пішов за прикладом 13-го Куреня УПЮ-ів в Едмонтоні?

У ПАМ'ЯТЬ НЕЗАБУТНЬОЇ ДРУЖИНИ І МАТЕРІ

Інж. Ярослав і ст. пл. Олег Цюки з Філадельфії, США, в пам'ять своєї Дружини і Мами св. п. ОЛЬГИ з МАРЧУКІВ ЦЮК, складають кожного року починаючи від 1969 р. по \$120.00 на фонд дарункових передплат. Досі склали \$1,080.00. З відсотків від цієї суми наше Видавництво посилає "Юнака" для дітей Рідної Школи у Відні і для священика з Югославії, разом 7 дарункових передплат.

Почуваємося до почесного обов'язку подякувати Жертводавцям в імені обдарованих "Юнаком" Читачів за щедрість дару й за красу задуму — гідно й витривало плекати пам'ять Найдорожчої Дружини й Матері.

Редакція

НАША ПЕРША "ОРЛИКІЯДА"

Коли нас, пластунок і пластунів, повідомили про пластовий юнацький змаг під назвою "Орликіяда", напевно всі, так як я, зраділи. Спочатку

ми не зовсім ясно розуміли значення того змагу. Кожна з нас мала іншу думку про те, як цей змаг буде проведений.

Як нам роздали матеріал, ми не знали, як будемо ставати до змагу і на що треба класти найбільший натиск. Сторінка за сторінкою ми вивчали текст про українські Карпати. Нам здавалося, що тема "Українські Карпати" — невичерпна і забере нам дуже багато часу.

Нарешті прийшов день виїзду до Чикаго. Кожний снував думки: чи вийдемо переможцями, чи переможеними. Ніхто не знав, як ми "попишемося".

Після першого змагу в науковій частині виявилось, що ми були доволі добре підготовані, і нам на душі стало легше. В другій, мистецькій частині, під час ватри, ми вже набрали відваги і провели наш час дуже цікаво.

При кінці ми довідалися, що наші юнацькі пластові курені з Дітройту

зайняли перше і друге місце: 10-ий Курінь пластунок перше, а 13-ий Курінь юнаків друге місце. Наша посвята часу і праці була нагороджена.

Ми, пластунки і пластуни Станиці Дітройт, учасники "Орликіяди", дякуємо пл. сен. Всеволодові ГНАТЧУКОВІ за моральну підтримку і транспорт до Чикаго, пані Христі ГНАТЧУК за підготовку матеріалу з нами, зокрема за час і терпеливість під час нашої підготовки. Подругам і друзям Пластової Станиці в Чикаго щиро дякуємо за їхню дуже теплу і дружню поставу до нас. Окрему подяку складаємо Пластприятіві в Дітройті за оплату нічлігів у дуже гарному готелі.

Я певна, що коли б ми мали в майбутньому нагоду знову взяти участь в "Орликіяді", ми радо до неї підговлялися б і радо приступили до змагу.

Сноб!

пл. розв. Марія Балтарович
Вісті із Станиці Дітройт ч. 2 (77/67)

АРКА ЗАХІД

це не лише модерна українська книгарня і крамниця гарних подарунків, але також справжній осередок обслуговування українців Торонта й околиць.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, картини, кришталі, порцеляна, полотна і нитки "ДМС" до вишивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні okazji;
- висилка пакунків в Україну.

- Продаємо "МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК", ціна \$6.00 з додатком коштів пересилки.
- БУКВАР МАРІЇ ДЕЙКО, ціна \$4.00 і кошти пересилки.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Комісія Допомоги Українському Студентству (КоДУС) повідомляє, що належно оформлені прохання про допомогу в 1977-1978 навчальному році слід надсилати на початку навчального року до представництва КоДУС в Канаді:

North Winnipeg Credit Union Ltd.

544 Selkirk Ave., Winnipeg, Man. R2W 2M9

в США:

Selfreliance Ass'n,

98 Second Ave. New York, N. Y. 10003 for KoDUS

Першість матимуть кандидати, які, крім інших документів, надішлють посвідки про навчальні успіхи в минулому році і про участь в українознавчих курсах.

За Головну Управу Комісії Допомоги Українському Студентству
проф. д-р Олександр Кульчицький — голова
Теодосій Волошин — секретар.
Сарсель, Франція.

Лютий — місяць комбінацій,
Лютий — час усіх зговорів,
Лютий — місяць — номінацій
Лютий — час станичних зборів!
Пл. розв. Роман Ващук

Замість квітів на могилу
св. п.

пл. сен.

о. крилошанина ІВАНА ПРОКОПОВИЧА

духовного опікуна і капеляна пластової молоді, члена Пластової Станиці у Дітройті, який помер 13-го листопада 1977 р. і похоронений на кладовищі Святого Гробу дня 19-го листопада 1977 р., складаємо \$114.00 на пресовий фонд пластових журналів "Готуйсь", "Юнан" і "Пластовий Шлях".

За збірковий Комітет:

пл. сен. Едвард Козан, голова

пл. сен. Степан Щуровський, секретар

Замість квітів на свіжу могилу
св. п.

БОГДАНА БІДЯКА

Батька наших друзів Андрія і Ромчина складаємо \$50.00 на пресовий фонд "Юнана".

Члени Гуртка "Морські Орли"

3-ий Курінь УПЮ-ів ім. Івана

Мазепи, із своїм впорядником

ст. пл. Олесем Нузишиним, Нью-Йорк, США

В пам'ять
могого найдорожчого і невідналуваного Вуйна

св. п.

Мгр-а РОМАНА КЕКІША

складаю \$25.00 на пресовий фонд "Юнана"

пл. уч. Лесин Кмета, Йонкерс, США

Замість квітів на могилу
в першу річницю смерті

св. п.

пл. сен. ІВАНА ПАНЬКОВА

складаю \$5.00 на пресовий фонд "Юнана".

Орест Божин, Вінніпег, Канада

Пластун із юності

о. митр. СТЕПАН ЧМІЛЬ

Ректор Папської малої української Семінарії в Римі, Архимандрит ЗДБ, перший український священник Салезіанин, відійшов на Вічну Ватру.

Замість квітів на могилу складаю \$10.00.

СКОБІ!

пл. сен. нер. Павло Клим, Чикаго, США

На вічний вогник у пам'ять
нашої улюбленої, дорогої і незабутньої
Сестри, Хресної Мами і Тетки

св. п. АНАСТАСІЇ КОРЧМАРИК

складаємо \$30.00 на пресовий фонд "Юнана".

пл. сен. Марійна Глушон, сестра,

пл. розв. Лідуня Ганінчан, похресниця,

пл. нов. Левчин Ганінчан, сестрінок

Трентон, США

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В ч. 1/172 за січень 1978 р. "Юнана" вкралася помилка, яку на прохання Проводу ОП УПС в Трентоні, Н. Дж., ЗСА, на цьому місці спростовуємо, тобто подаємо список жертводавців:

"Пластуни сеньйори, члени ОП УПС в Трентоні, Н. Дж., ЗСА: Ярослава Лабка, Люба Крупа, Павлина Скремета, Лариса Онишкевич, Ірина Скрипчук, Мирослава Глушон, Оксана Микитин, Марійна Мицин, Іван Гафткович, Іван Костюк, Теодозій Крупа, Ярослава Лабка, Любомир Онишкевич, Теодозій Самотулна — склали свої пожертви по 5.00 дол. замість квітів на свіжу могилу

св. п.

АНАСТАСІЇ КОРЧМАРИК

матері пластуна-юнака "Скоба"

— Остапа Корчмарика і б. пластунки — члена трентонської пластової станиці та трентонського Пластприятю. Разом 70.00 дол.

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07303

ВИ НАЛЕЖИТЕ ДО КАНАДИ

...І КАНАДА НАЛЕЖИТЬ ДО ВАС

Канада — це ваша країна. Кожна провінція,
кожне місто, кожне село.

Атлантичні провінції на сході, наш чарівний
район національної столиці,
височезні Скелясті гори й усе поза ними
на заході.

Країна неперевершеної природньої краси;
софістикованості і прямої сердечності;
з засягом вакаційних переживань, яких
не можливо знайти в ніякій іншій країні.
Цього року запізнайтеся з іншою частиною
вашої Канади.

Canada^{🇨🇦}
ДАЄ ТАК БАГАТО.

Canadian Government
Office of Tourism

Office de tourisme
du Canada

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА",

що вплинули до 14 лютого ц. р.

США:

Замість квітів на могилу св. п. пл. сен. о. Івана Прокоповича, Дірборн, на пресфонд "Юнака", "Готуйсь" і "Пл. Шляху" зібрав Комітет для вшанування 70-ліття Покійного 114.00

3-ий Курінь УПЮ-ів ім. І. Мазепи, гурток "Морські Орли", Нью-Йорк, замість квітів на свіжу могилу св. п. Богдана Бідяна 50.00

Пл. сен. Маріяна Глушок, пл. юн. Лідуса Ганінчан і пл. нов. Левчик Ганінчан, Трентон, замість квітів на могилу св. п. Анастасії Корчмарик 30.00

Пл. уч. Лесик Кмета, Йонкерс, в пам'ять його Вуйна св. п. мгр-а Романа Нєкіша 25.00

Пл. сен. Павло Клим, Чікаго, в пам'ять св. п. о. Степана Чмеля 10.00

Ст. пл. Марта Гарасовська, Вашингтон 10.00

По 5 дол.: ст. пл. Катруся Великорідко, Трентон, пл. юн. Марко Левицький, Філадельфія, пл. юн. Аристид Завицький, Філадельфія, пл. юн. Наталка Орловська, Сомерсет, пл. юн. Теодор Кузьо, Кребі, разом 25.00

По 2 дол.: пл. юн. Уляна Заліпська, Мелроуз Парк, пл. юн. Христина Флюнт, Воррен, разом 4.00

США разом \$ 268.00

КАНАДА:

13-ий Курінь УПЮ-ів ім. гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного, Едмонтон, з листопадового маршу 372.64

Українська Народна Наса, Монреаль 100.00

п. Дарія Боднарчук, Торонто 44.00

Ст. пл. Ліда Дикун, Торонто 10.00

Ст. пл. Богдан Жеребецький, Саскатун 10.00

Ст. пл. Іриней Жук, Монреаль 5.00

Ст. пл. Орест Божик, Вінніпег, замість квітів на могилу св. пл. пл. сен. Івана Панькова 5.00

Ст. пл. Петро Срібняк, Вінніпег 5.00

Ст. пл. Маруся, Оксана і Роман Гоголі, Вестон 3.00

Пл. юн. Леся Прокопець, Ст. Кетерінс 2.00

Пл. юн. Адріан і Діана Лужби, Ст. Кетерінс 2.00

Пл. юн. Юрій Келебай, Монреаль 2.00

Канада разом 560.64

Усі разом 828.64

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

1. Ст. пл. Люба і Леся Бойко, Едмонтон, Канада, для юначки у Бразилії.

2. Д-р Євген Барановський, Кіама, Австралія, для юначки в Аргентині.

3. Ст. пл. Оля і Роман Гавдяки, Ноттінгем, Англія, для Сестер Службниць в Німеччині.

4. Пл. сен. Зиновій Дуда, Торонто, Канада, для хрищенці в Торонті.

5. о. Ярослав Гайманович, Монреаль, Канада, для студентів Малої Семінарії в Римі, 5 дарункових передплат.

6. п. Антоніна Іваночко, Торонто, Канада, для юнака в Торонті.

7. Пл. сен. Павло Клим, Чікаго, США, для внука-юнака в Чікаго.

8. п. Ольга Дівнич, Балтімор, США, для юнака в Німеччині.

9. Члени 3-го Куреня УПЮ-ів ім. Симона Петлюри в Торонті, Канада, частину свого курінного заробітку передали на 10 дарункових передплат для юнацтва в Аргентині.

Разом 22 дарункові передплати.

Останнє наше повідомлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" за грудень 1977 р. (ч. 12 1977).

ПРОСИМО ВИБАЧЕННЯ

У грудневому числі "Юнака" на сторінці 23 "друнарьський чортин" попереяславляв рядки і слова у листі юнака Михайла Ключаса в рублиці "До нас пишуть". Лист звучав так:

Я одержую "Юнака" і перечитую його докладно від початку до кінця. Називаюся Михайло Ключас і мав 10 і пів року.

В числі 8-9 за серпень-вересень під наголовком "Із практичного пластування" написано — т. зв. "гамбургери" чи "гарячі песики". Чи не краще було б написати "гат догси", бо так написано в "Моєму першому словнику", який видало Об'єднання Українських Педагогів Канади — гарячі песики, по-українськи — (гарячі) ковбаски).

Чи не добре було б, щоб "Юнак" придбав такий словник?

Михайло Ключас

Дуже просимо у Михайла вибачення, але такі чортини вирадаються часом навіть у найпованнішій світовій пресі, тож надіємося, що Михайло буде для цього врозумілий.

У січневому числі на сторінці 6 попав під статтю п. н. "Андрій Гарасевич" підпис "Франц Нокольський", який має бути на сторінці 11 під оповіданням п. н. "Малій телеграфіст". Просимо наших читачів це взяти до уваги.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Шадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить 5½% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластунни і Пластунни,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.

Спільна приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

“ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО”

можна набути

- в Канаді: у Адміністрації
“Юнака”:

“Yunak” — Magazine,
2150 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1M8 Canada

ЦІНА — \$9.00

**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

• літаком • кораблем • поїздом • автобусом
у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА
і
ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — каже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і **СВОЄЧАСНО** передплатуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новин та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

● Присилайте передплати **З ПОЧАТКОМ КОЖНОГО РОКУ** (до 1 березня!), бо своєчасні передплати уможливають дешевшу пересилку журналів.

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, “молоде перо”, ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і вигляду журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співучасниками пластового самовиховання.

БОРСУК

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОПЕНЬ